אין דורשין פרק שני חגיגה כ.

מדלא קתני בהו מעלה. לומר בגדי פרושין האוכלין חוליהן בטהרת חולין מדרס לאוכלי חוליהן בטהרת הקודש שמע מינה בכלל קודש הן והא תנא ליה קודש: **דלמא.** או כחולין דמו דלא מהני בהו מאי דאמר האי גברא דבטלה דעתא או כתרומה דמו דאיכא תנאי דפליגי במילתא כדמפיים ואזיל הלכך לא תנא בהו מעלה דאי דמו לחולין הא תני ליה חולין ואי דמו לתרומה הא תנן ליה במתניתין תרומה: **דתנן כו'.** כלומר הא דאמרתן תנאי דפליגי בה חד אמר כחולין וחד אמר כתרומה אכל בקודש לא אמרינן: **מעפרתו.** קודר: **טמאה.** ואפילו זה טהור. ולקמן מפרש טעמא חזקה אין אדם משמר מה שביד חבירו לפיכך הוא לא שמרה ביד חבירו וגם זה שנתנה לו לא היה חש לשומרה דמימר אמר כיון שאמר ליה תנה לי והוא אינו יודע אם טמא אני אם טהור לא חש לטהרתו ויש כאן היסח הדעת ולמתמיהין בטהרות הוי היסח הדעת טומאה: **כלים של שבת בכלים של חול.** כסבור ליטול בגדיו של חול ונטל של שבת: **נטמאו.** קא סלקא דעתיה דאמרינן דסבירא ליה משמר הדבר בחזקת שהוא דבר זה ונמצא שהוא דבר אחר אינו שמור: **אמר רבי ירמיה.** הא דפרכת אימא סיפא (ג) אסורה מלאכול לא מקיים ליה מידי: **כאומר שמרתיה מדבר המטמאה ולא מדבר הפוסלה.** אבל במה שמשמרה הימנו הוא שמירתו שמירה ואע"פ שאינו זה: **הסל.** של תאנים על כתיפו: **ומגריפה כפוכה.** כלי בגדל הוא שקורין ווד"ל שגולפין בו אפר הכירה וגם מבדילין בו תאנים המודבקות זו בזו: (ג) **המטמאה.** הנותן לה טומאה לטמא אחרים: (ד) **הפוסלה.** מלהשתמש בה טהרות לכתחילה אי נמי נפקא מינה לאוכל הדבוק בה שהוא פסול בתחילה ומכל מקום אם נגעה בטהרות אינה פוסלתן. אלמא איכא עטירותא לפלגא וכי האי גוונא נמי מיתתלא מתניתין לעיל ומיתקנא היא: **קשיא.** הך דקתני בה טהורה מלטמא: **ארגפיו בעפרה.** יודעת אני שמשעה שנארג בו ג' על ג' אצבעות שנראה לטומאה לא נגעה בו טומאה ומ"מ לא היה בלבי לשומרו: **ומתוך בדיקות כו'.** הואיל ולא היה בלבי לשומרו שמא אירע בו כך וכך ולא נזהרתי: **משכה עמי בחבל.** שקשרה בו החבל בכלי המריגה ושמא הסיטתו: **נפסקה לי.** קודם שארגתי בה כלום (ה) וקשרתיה בפה קודם שארגתי בה כלום שלא היתה ראויה לטומאה ולא נזהרתי בה ולא הייתי עכשיו לנדתי ויש לחוש שמא כשארגה בה שלא אצבעות עדיין הרוק לח ורוק הנדה אב הטומאה הוא כך נראה בעיני. וכבתי מפרשין משום ליעולת עם האדם המטמאה כל זמן שהיא לחה ואני אומר ע"כ האשה זו חבירה היתה לאי לא חבירה היתה מי אמינא קמי רבנן ליאסל על הטהרות ועוד מי מהימנא לאימור אתגתיה בטהרה. קתני מיהת בלבו לשומרן עפי. וחה סבור שאלו של חול (ו) אסחא דעתיה משמירה מעליתא שהיה רגיל לשומרן דמי: ממריו

רבי אלעזר בר' צדוק אומר הרי הוא בתרומה. הקשה הרב ר' אלחנן (ז) דאמרינן בפרק בתרא דנדה (דף עא:) בראשונה היו אומרים יושבת על דם טהור מערה מים לפסח ודייק בגמ' מערה אין מוגע לא אלמא חולין שנעשו על טהרת הקודש דמו ומגליה דאלמא דהוו כתרומה דטבול יום פוסל תרומה ונראה למורי דאי כתרומה הוו אפי' תגע בה לא הוי אלא פוסל דאלא הוי ליה אלא שאינו פוסל ואין שאינו בתרומה מטמא רביעי בקודש שאין המים עושין בו רביעי וקלא משמע כן מתוך פרש"י ור"ת: **שמרתיה מדבר המטמאה ולא מדבר הפוסלה.**

והיה קשה להר"ר אלחנן במאי איפסלא הך מגריפה אי בראשון או בשני אין אדם וכלים מקבלין טומאה אלא מאב הטומאה ואי באב הטומאה האי פסול טמא הוי ותיכף שנפסלה במשקין דמשקין טמאין פוסלין בכלי כדאמרינן אחורי כלים שנטמאו במשקין: **נימא נפסקה לי וקשרתיה בפה.** פרש"י קודם (ח) שלא היתה נארגת שלא היתה ראויה לטומאה ולא נזהרתי בה ולא הייתי טבולה לנידותי ויש לחוש שמא כשארגתי בה ג' עדיין הרוק לח בנגד אב הטומאה הוי לטומאות ורכותי הוו מפרשי מטעם לעורה דע"ה המטמאה כל זמן שהיא לחה ואני אומר ע"כ אשה זו חבורה היתה מדקאמרת קמיה דר' ישמעאל ליסאל ועוד מי מהימנא לומר אתגתיה בטהרה כל זה פרש"י וביבומלמי מייתי כל הני עובדי על מתניתין דאיכא פרקין (ט) בכלים הנגמרים בטהרה צריכים טבילה לקודש ואקאמר ליה רבי ישמעאל כמה גדולים מעשה חכמים דאמרי כלים הנגמרים כו' משמע דאשה חברה אורגת עסקינן ובעי טבילה משום דמשמשי בהדיה קודש שנתרג כולו כפרש"י והקשה הר"ר יוסף לפי' רש"י היה לו לומר נדה הייתי כמו נדה משכה באחרך עובדא ונראה לו לפרש דמתוך שקשרה בפה היה שם רוק לח ונשעה שארגה נגעה ברוק וידיס שניות הן ובפרק בתרא דעירובין (דף עט. ושם) משמע דרוק מיתשב משקה וחזר הרוק ומטמא למפה כדתנן (י) אחורי כלים שנטמאו במשקין אך לפי שיטת הירושלמי דמדמי לה לכלים הנגמרים (יא) ומוקמי לה לקמן (יב) משום ליעולת דע"ה ומאי אירע משום הכי אפי' ליעולת דחבר נמי איכא למיחש מטעם מגע ידיים ומיהו נוכל לומר דלא עיקר טעם נקט לקמן אלא חדא מיניהו נקט: והתניא

מדלא קתני בהו מעלה ודלמא האי דלא קתני בהו מעלה דאי דמו לתרומה הא תני תרומה ואי דמו לחולין הא תני לחולין (דתנן) (יג) חולין שנעשו על טהרת הקודש הרי הן כחולין ר' אלעזר ברבי צדוק אומר הרי הן כתרומה אלא מסיפא יוסי בן יועזר היה חסיד שבכהונה והיתה מטפחתו מדרס לקודש יוחנן בן גודגדא היה אוכל על טהרת הקודש כל ימיו והיתה מטפחתו מדרס לחטאת לחטאת אין לקודש לא אלמא קסבר חולין שנעשו על טהרת קודש בקודש דמו א"ר יונתן בן אלעזר נפלה מעפרתו הימנו אמר לחבירו תנה לי ונתנה לו טמאה א"ר יונתן בן עמרם נתחלפו לו כלים של שבת בכלים של חול ולבשן נטמאו א"ר אלעזר בר צדוק מעשה בשתי נשים חבירות שנתחלפו להן כליהן בבית המרחץ ובא מעשה לפני ר"ע וטימאן מתקיף לה רבי אושעיא אלא מעתה הושיט ידו לסל ליטול פת חטין ועלתה בידו פת שעורים הכי נמי דנטמאת וכי תימא הכי נמי והתניא המשמר את החבית בחזקת של יין ונמצאת של שמן טהורה מלטמא ולטעמיך אימא סיפא ואסורה מלאכול אמאי א"ר ירמיה באומר שמרתיה מדבר המטמאה ולא מדבר הפוסלה ומי איכא נטירותא לפלגא אין והתניא הושיט ידו בסל והסל על כתיפו והמגריפה בתוך הסל והיה בלבו על הסל ולא היה בלבו על המגריפה הסל טהור והמגריפה טמאה הסל טהור תטמא המגריפה לסל אין כלי מטמא כלי וליטמא מה שבסל אמר רבינא באומר שמרתיו מדבר שמטמאו ולא מדבר הפוסלו מכל מקום קשיא ועוד מותיב רבה בר אבוה מעשה באשה אחת שבאת לפני ר' ישמעאל ואמרה לו רבי בגד זה ארגתיו בטהרה ולא היה בלבי לשומרו בטהרה ומתוך בדיקות שהיה רבי ישמעאל בודקה אמרה לו רבי נדה משכה עמי בחבל א"ר ישמעאל כמה גדולים דברי חכמים שהיו אומרים בלבו לשומרו טהור אין בלבו לשומרו טמא מעשה באשה אחת שבאת לפני ר' ישמעאל אמרה לו רבי מפה זו ארגתיה בטהרה ולא היה בלבי לשומרה ומתוך בדיקות שהיה רבי ישמעאל בודקה אמרה לו רבי נימא נפסקה לי וקשרתיה בפה אמר רבי ישמעאל כמה גדולים דברי חכמים שהיו אומרים בלבו לשומרו טהור אין בלבו לשומרו טמא בשלמא לרבי אלעזר בר צדוק כל אחת ואחת אומרת חברתי אשת עם הארץ ומסחה דעתה מינה לרבי יונתן בן עמרם נמי כיון דכלים דשבת עביד להו שימור טפי מסח דעתיה מיניהו אלא לרבי יונתן בן אלעזר נעביד להו שימור בידיה דחבריה אמר רבי יוחנן חזקה אין אדם משמר מה שביד חברו ולא והתניא

טהור כלומר אחר כוונת המשמיר הן הן הדברים: **כיון דכלים של שבת עביד להו שימור עפי.** הכי נמי דכיון שנתחלפה לה נטמאת וכי תימא הכי נמי והתניא היה משמר את החבית בחזקת שהיא של יין ונמצאת של שמן טהורה מלטמא ולטעמיך אימא סיפא אסורה מלאכול ואי טהורה היא אמאי אסורה מלאכול ומפרקינן אמר ר'

מסורת הש"ס

(א) [נ"ל דתמיה], (ב) [חולין לה: ע"ש], (ג) [זבחים עט:], (ד) [י"ט סט. ע"ש [ומוספתא דטהרות פ"מ], (ה) [ברכות נב: ספפיס יט:], (ו) [מוספ' דכלים ס"ב פ"ח], (ז) [טהרות פ"ח מ"ז], (ח) [דף כב.].

הגהות הב"ח

(א) גמ' לשומרה בטהרה ומתון בדיקות: (ב) רש"י ד"ה אמר ר' ירמיה וכו' ואסורה מלאכול לא מקיים לך מידי: (ג) ד"ה המטמאו הנותן לו טומאה: (ד) ד"ה הפוסלו וכו' הד"ל עם ד"ה ויקשיא הך: (ה) ד"ה נפסקה וכו' כלים הס"ד ואח"כ מה"ד וקנרמיה וכו' ולטוטי מפרשים משום ציונרא של עם הארץ: (ו) ד"ה כיון דכלים וכו' דוו סבורה שאלו של חול הן אסחא: (ז) תוס' ד"ה ר' אלעזר וכו' רבי אלחנן דתנן בפרק: (ח) ד"ה נימא וכו' פרש"י קודם שהיתה כל"ל ותיכף שלא מחתן: (ט) בא"ד דאיכא פירקין דתנן כלים וכו' ולקמן ר' ישמעאל כמה גדולים דברי חכמים וכו' דנמצא כולו נטמא כפרש"י וכו' ופפ' בתרא דעירובין דף עט ע"א. ד"ה ע"ש המוספתא ד"ה היה אוכל: (י) בא"ד לכלים הנגמרים בטהרה ומוקמי לה לקמן משום ליעולת דע"ה קשה מאי אירע וכו' דנקט לקמן:

גליון הש"ם

תוס' ד"ה רבי אלעזר וכו' ואין שלישי בתרומה מטמא רבעי בקודש. עיין פסחים דף יד ע"ב מוספתא ד"ה ואלו הכמ:

רבינו חננאל

מני ר' מאיר היא דקתני כל הטענן ביאת מים מדברי סופרים מטמא קודש ופוסל את התרומה ומותר בחולין ובמעשר דברי ר' מאיר רישא רבנן וסיפא ר' מאיר ומפרקי' אין רישא רבנן וסיפא ר' מאיר. רב אחא בר אדא מתני בסיפא חמש מעלות והכי קתני בגדי עם הארץ מדרס לפרושים לאוכלי חוליהן בטהרה בגדי פרושין מדרס לאוכלי מעשר בגדי אוכלי מעשר לאוכלי תרומה. בגדי אוכלי תרומה מדרס לקודש בגדי אוכלי קודש כגון זבחי שלמים כבור ומעשר שהן קדשים קלים מדרס לאוכלי חטאת שהוא קדש קדשים הרי אלו ה' מעלות מעלות הפרושין אוכלי חוליהן בטהרה על שאר העם שאין אוכלין חוליהן בטהרה. ומעלת מעשר שני על החולין ומעלת טהרת תרומה שהיא חוכה שנאמר כל טהור בביתך יאכל אותה וכתיב כה הבא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים כי לחמו הוא על המעשר. ומעלת הקדש על התרומה ומעלת החטאת על הקדש ומוקים לה לסיפא כרישא דקתני טבל לחולין אסור במעשר טבל למעשר אסור בתרומה טבל לתרומה אסור בקודש טבל לקודש אסור לחטאת וכולה רבנן היא אמר רב מרי ש"מ חולין שנעשו על

עין משפט נר מצוה

נא א מיי' פי"ח מהל' אבות הטומאות הל' ט ופי"ב הלכה עז:
נב ב ג ד ה ו מיי' פי"ג מהלכות מעשר ומוסב הלכה ו:
נג ז מיי' שם הלכה ח:

לעזי רש"י

ודרי"ל. [ודרי"ל] יעה. פגרפה.

מוסף רש"י

הרי הן כחולין. יתין כאין לכלל שינוי (חולין לה:). (זבחים צט:). אין כלי מטמא כלי. אין כלי שאינו אב הטומאה מטמא כלים ולא אדם (ברכות נב: ופסחים יט:). שמרתיו מדבר שמטמאו. אב הטומאה שמטמא כלי, וכן מטומאות דרבנן המטמאות אותו לטמא חולין ותרומה מדרבנן, ולא מדבר הפוסלו. לחולין ולתרומה ומיהו טמא היא להטמאת כו קדשים (זבחים צט:).

רבינו חננאל (המשך)

טהרת הקודש כקודש דמו ואין בגדיהן מדרס לקודש ממאי מדלא קתני בהו מעלה בהדיא בפני עצמו ודחינן לה ומאי דלמא האי דלא קתני להו מעלה כפ"ע לאו משום דכי קדש דמו אלא משום דפליגי בהו אית תנא דמשוי להו לחולין ואית תנא דמשוי ליה כתרומה דתנן חולין שנעשו על טהרת הקודש הרי הן כחולין ור' אלעזר בר' צדוק אמר הרי הן כתרומה וחזרנו לומר אלא אמר רב מרי מסיפא דמתניתין שמע לה דקתני יוחנן בן גודגדא היה אוכל על טהרת הקדש כל ימיו והיתה מטפחתו מדרס לחטאת ולא לקדש אלמא חולין שנעשו על טהרת הקודש כקדש דמו. א"ר יונתן בן אלעזר נפלה מעפרתו. פי' מצנפתו דמתניתין שמע לה דקתני יוחנן בן גודגדא היה אוכל על טהרת הקדש כל ימיו והיתה מטפחתו מדרס לחטאת ולא לקדש אלמא חולין שנעשו על טהרת הקודש כקדש דמו. א"ר יונתן בן אלעזר נפלה מעפרתו. פי' מצנפתו ממנו וא' לחבירו שהוא פרוש ונאמן כמותו (א"ל) תנה לי ותתנה לו נטמאת. ומקשינן עליה אמאי נטמאת נעביד לה שימור בידא דחבריה. ופריק ר' יוחנן חזקה אין אדם משמר מה שביד חבירו. ומקשינן ולא והתניא הרי שהיו תמריו ופועליו טעונין טהרות אע"פ שהפליגו יתר מכדי מיל שהרוחיו טהורות ופריק ר' יצחק במטהר חמריו ופועליו לכך אי הכי סיפא נמי דאוקימנא אין ע"ה מקפיד כו' א"ר יונתן בן עמרם נתחלפו לו כלים של שבת בכלים של חול ולבשם נטמאו. ואקשינן עליה אמאי נטמאו והלא הן בשמירתו ובבשותו וכן בשתי נשים חבירותות שנתחלפו כליהם ונטמאום אמאי הלא מעתה הושיט ידו ליטול פת חטין ועלה בידו פת שעורים וכל הפת היתה טהורה ומשימרת

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com